

However, the positive experience gained in introducing Ukrainian studies was later utilized during the period of national state-building in Ukraine from 1917 to 1921.

Key words: *universal and national values, principle of national identity, cultural relevance, Ukrainian studies, educational process, national identity, civic consciousness, scientific worldview.*

УДК 378.016:793.31]-028.78-027.31(477)

Анатолій Максименко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0001-5339-1365

DOI 10.24139/2312-5993/2025.02/168-180

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ

У статті висвітлено актуальні питання викладання українського народного танцю в закладах вищої освіти України. Здійснено комплексний аналіз інноваційних підходів до поєднання традиційної методики з сучасними освітніми технологіями. На основі застосування загальнонаукових (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація) та конкретно-наукових (порівняльно-зіставний аналіз) методів дослідження проаналізовано стан розвитку викладання українського народного танцю та ідентифіковано сучасні освітні практики, які сприяють ефективному навчанню студентів. Зокрема, акцентовано увагу на використанні мультимедійних презентацій, відеоаналізу рухів, інтерактивного середовища, а також віртуальної реальності, що забезпечують доступність навчального контенту, підвищують якість засвоєння технічного матеріалу та стимулюють творчу активність здобувачів освіти. Особливу увагу приділено мультидисциплінарному підходу у викладанні, що дозволяє поглибити розуміння естетичної та емоційної природи народного танцю, а також забезпечує більш широкі можливості професійної підготовки майбутніх хореографів. Визначено перспективи подальшого розвитку системи викладання українського народного танцю в університетській освіті, які передбачають розширення спектру цифрових освітніх інструментів, адаптацію навчальних програм до потреб сучасного мистецького середовища та підготовку фахівців із високим рівнем творчої та педагогічної компетентності.

Ключові слова: *український народний танець, вища освіта, інноваційні підходи, цифрові технології, мистецька педагогіка, міждисциплінарність.*

Постановка проблеми. В умовах трансформації освітнього простору України особливого значення набуває оновлення підходів до викладання українського народного танцю в системі вищої хореографічної освіти. Народна хореографія, як важливий чинник національної ідентичності, збереження культурної спадщини та духовного самовираження, потребує не лише збереження автентичних форм, але й адаптації до новітніх освітніх реалій. Глобальні процеси цифровізації, культурної інтеграції та оновлення

педагогічних парадигм зумовлюють необхідність переосмислення традиційних методик навчання українського народного танцю. До ключових викликів сьогодення належать збереження регіональної автентичності танцювальних стилів, інтеграція цифрових технологій у навчальний процес, а також забезпечення доступності мистецької освіти в умовах віддаленого навчання чи інклюзивного середовища.

Сучасні умови вимагають від освітніх закладів використання інноваційних інструментів, зокрема відеоуроків, інтерактивних платформ, VR-технологій, гейміфікованого контенту, а також розвитку мультидисциплінарних та інклюзивних підходів до підготовки майбутніх хореографів. Ці підходи не лише сприяють підвищенню якості навчального процесу, але й забезпечують його відповідність сучасним мистецьким і педагогічним запитам. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю інтеграції інноваційних освітніх практик у викладання українського народного танцю, що забезпечить стійкість і конкурентоспроможність національної хореографії в умовах динамічного розвитку освітнього і культурного простору.

Аналіз актуальних досліджень. Значну цінність у контексті дослідження сучасних підходів до викладання українського народного танцю становлять праці вітчизняних науковців, зокрема Т. Благової, К. Василенка та О. Голдрича, які акцентують увагу на регіональній специфіці українського народного танцю та її впливі на формування педагогічних стратегій (Благова, 2017; Василенко, 1971; Голдрич, 2003). Вагомим є внесок І. Ткаченко та Ю. Паришкури, які досліджують взаємозв'язок традиційних методик і сучасних освітніх технологій (Ткаченко, Паришкара, 2024).

Особливу увагу привертають праці українських педагогів-хореографів, присвячені впровадженню інноваційних методик у навчальний процес. Зокрема, І. Ткаченко, О.Енська, А. Максименко, розглядають можливості використання цифрових технологій у викладанні народного танцю, зокрема відеоуроків, онлайн-курсів та VR-середовища (Ткаченко, Енська, Максименко, 2020). Дослідження В. Шеремета спрямоване на вивчення міждисциплінарного підходу, що поєднує український народний танець із акторською майстерністю, елементами сучасної хореографії та музичним мистецтвом (Шеремета, 2011).

Водночас аналіз наукової літератури засвідчує, що проблема інтеграції інноваційних технологій у викладання українського народного танцю на сьогодні залишається фрагментарно висвітленою. Переважна

більшість досліджень зосереджується на збереженні регіональної автентичності, тоді як питання цифровізації, інклюзивності та міждисциплінарних підходів потребують подальшого наукового опрацювання. Саме це зумовлює актуальність теми нашого дослідження.

Мета статті – висвітлити традиційні й інноваційні підходи до викладання українського народного танцю в системі вищої хореографічної освіти, зосереджуючи увагу на їх інтеграції в сучасний освітній простір.

Методи дослідження. Для реалізації поставленої мети було використано комплекс методів дослідження, які забезпечили системний і всебічний підхід до вивчення сучасних підходів у викладанні українського народного танцю. Серед загальнонаукових методів застосовано аналіз, синтез, порівняння, узагальнення й систематизацію – з метою виявлення основних тенденцій у педагогічній практиці та науковій думці щодо інтеграції традицій і новітніх технологій у навчальний процес. Історико-педагогічний метод дозволив простежити еволюцію підходів до викладання народного танцю в Україні та виокремити ключові етапи становлення відповідної методики.

Застосовано також порівняльно-зіставний аналіз, що дав змогу зіставити вітчизняний і зарубіжний досвід використання цифрових та інноваційних технологій у викладанні традиційного танцю.

Виклад основного матеріалу. Методика викладання українського народного танцю формувалася протягом століть, еволюціонуючи від стихійної передачі традицій у селянському середовищі до систематизованого навчального процесу в професійних мистецьких закладах. Цей розвиток зумовлений соціокультурними, історичними та педагогічними чинниками, які впливали на зміну підходів до навчання та виконання українського народного танцю.

На ранніх етапах розвитку українського народного танцю його передача відбувалася переважно усним та практичним шляхом у межах громади, оскільки структурована методика викладання ще не була сформована. Основними формами навчання виступали кілька ключових механізмів. Наслідування старших слугувало природним способом оволодіння танцювальними рухами: діти та молодь переймали характерні елементи, спостерігаючи за виконанням танців під час святкових заходів, обрядових дійств та громадських гулянь. Колективна участь у танцювальних дійствах сприяла не лише освоєнню технічної лексики, а й інтеграції виконавців у

соціокультурний контекст традиційного танцю. Важливою особливістю був імпровізаційний характер танцю, що дозволяв виконавцям вносити індивідуальні елементи, зберігаючи при цьому регіональну стилістику та автентичні риси народної хореографії.

З поширенням етнографічних досліджень у XIX столітті розпочався процес фіксації українських народних танців. Важливий внесок в розвиток українського народного танцю зробив Василь Верховинець, який у своїй праці «Теорія українського народного танцю» вперше запропонував систематизований аналіз структури народного танцю, розподіл його на основні рухи та їхню комбінацію (Верховинець, 2008).

Слід наголосити на тому, що у зазначений період відбулися суттєві нововведення, що сприяли систематизації та розвитку українського народного танцю. Було визначено базові рухи та встановлено їхню технічну характеристику, що дало змогу уніфікувати навчальні підходи та забезпечити методичну послідовність у викладанні. Важливим етапом стала класифікація танців відповідно до їхньої регіональної приналежності, що дозволило зберегти автентичність місцевих танцювальних традицій та водночас створити науково обґрунтовану систему вивчення. Значну роль у подальшому розвитку народної хореографії відіграло формування поняття сценічного українського народного танцю, адаптованого для професійного виконання. Цей підхід сприяв гармонійному поєднанню автентичних рухів із сценічною виразністю, що стало основою для подальшої популяризації українського народного танцю в академічному та театральному середовищі.

У період радянської хореографічної школи (1930–1980-ті рр.) методика викладання народного танцю набула чітко структурованого характеру. Український народний танець активно розвивався в межах державної культурної політики, що зумовило його адаптацію до сценічних вимог і включення до професійної системи хореографічної освіти.

Характерними рисами цього періоду стали інтенсивний розвиток сценічних постановок на основі фольклорного матеріалу, зокрема в творчості таких видатних хореографів, як П. Вірський та К. Василенко. Народний танець був офіційно інтегрований до навчальних програм спеціалізованих мистецьких закладів, що сприяло його систематичному вивченню та професіоналізації. Важливим нововведенням стало

створення уніфікованих методичних посібників, які регламентували технічні аспекти виконання та заклали основи для стандартизації хореографічної підготовки. Особливої уваги заслуговує поєднання елементів народної та класичної хореографії, що, з одного боку, розширило виразні можливості танцю, а з іншого – вплинуло на зміну його автентичної форми. Таким чином, цей період став ключовим етапом формування сценічного українського народного танцю, що поєднав традиційну фольклорну основу з академічними принципами хореографічного мистецтва (Верховинець, 2008).

Починаючи з 1990-х років спостерігається відродження автентичної народної хореографії на тлі загальної демократизації культурного простору. Українські дослідники та педагоги звертаються до автентичних джерел, використовуючи новітні методи викладання, що включають: глибоке вивчення етнографічних записів та фольклорних матеріалів; використання мультимедійних ресурсів у навчальному процесі; поєднання традиційного танцю з елементами сучасної педагогіки руху; інтеграцію міждисциплінарного підходу (народний танець плюс фізична підготовка, етномузикознавство, театральні практики).

З цієї точки зору ми стверджуємо, що еволюція методики викладання українського народного танцю демонструє поступовий перехід від стихійної передачі знань до професійного підходу, який поєднує традицію та сучасні освітні тенденції. Сьогодні актуальним є збереження автентичних елементів танцю у поєднанні з новітніми технологіями навчання, що дозволяє не лише підтримувати культурну спадщину, а й адаптувати її до викликів сучасності.

Український народний танець відзначається значною регіональною варіативністю, що зумовлена етнографічними, історико-культурними та соціальними чинниками. Вплив цих особливостей простежується не лише у хореографічній лексиці, музичному супроводі та стилістиці виконання, а й у методиці викладання. У зв'язку з цим ефективне навчання українського народного танцю передбачає врахування регіональних відмінностей для збереження автентичності та формування цілісної системи підготовки.

У контексті дослідження феномену українського народного танцю слід зазначити, що територія України поділяється на кілька етнографічних зон, кожна з яких має унікальні танцювальні традиції, що суттєво впливають на методику викладання та хореографічну

практику. Центральна Україна (Наддніпрянина) характеризується плавними, гармонійними рухами та урівноваженою манерою виконання. Саме в цьому регіоні сформувалися базові елементи, які стали основою для методичних підходів до викладання українського народного танцю. Полісся зберігає давні архаїчні форми танців, що відзначаються мінімальною амплітудою рухів, помірним темпом та близькістю до обрядових танців, що зумовлює необхідність інтеграції етнографічних досліджень у методику навчання (Василенко, 1971).

Поділля вирізняється м'якою, пружною манерою виконання та акцентом на колових побудовах, що вимагає особливого підходу до роботи над ритмікою та груповою взаємодією. Слобожанщина поєднує риси центрально-української хореографії, проте має більш виражені елементи імпровізації, що відображається на методах навчання, спрямованих на розвиток індивідуальної виконавської техніки. Волинь демонструє поміркованість рухів, простоту композицій та стриманий темп, що сприяє формуванню чіткого розуміння основ танцювальної культури учнів.

Гуцульщина відзначається складними технічними елементами, зокрема дробовими рухами, швидкими переміщеннями та динамічними обертми, що потребує високого рівня фізичної підготовки, зокрема у роботі над стійкістю та координацією. Бойківщина має схожість з гуцульським стилем, але манера виконання більш приземлена, з активним використанням парних танців, що вимагає особливої уваги до синхронізації рухів партнерів.

Лемківщина та Закарпаття вирізняються впливами угорської, румунської та словацької хореографії, що проявляється в специфічному музичному розмірі та характері рухів. Це вимагає окремого методичного підходу, який враховує змішання різних танцювальних традицій і культур. Таким чином, кожен регіон України не лише зберігає свої унікальні танцювальні особливості, а й визначає методичні підходи до викладання, що сприяють збереженню і розвитку автентичної хореографії національного танцю.

Враховуючи вплив регіональних особливостей на методику викладання українського народного танцю, варто підкреслити, що регіональні відмінності народного танцю визначають специфіку навчального процесу, що відображається у кількох аспектах: стилістичне трактування рухів; робота з ритмікою та музичним

супроводом; методи формування рухової техніки; особливості ансамблевої роботи; фізична підготовка танцівників.

У методиці викладання важливо враховувати характерні особливості кожного регіону, оскільки одна й та сама базова комбінація може виконуватися з різним акцентом (наприклад, притупи в Наддніпрянщині м'які та плавні, а в Гуцульщині – дробові та енергійні). У різних регіонах використовуються різні розміри музичних творів (2/4, 6/8, 3/4), що впливає на ритмічну структуру танцю. Навчальний процес має передбачати не лише механічне відтворення рухів, а й розвиток музичного слуху та ритмічного відчуття (Верховинець, 2008).

Зазначимо, що сучасні соціокультурні процеси, зокрема глобалізація та розвиток цифрових технологій, значно вплинули на методику викладання українського народного танцю. З одного боку, глобалізація сприяє популяризації національної культури за межами України, з іншого – створює виклики, пов'язані з необхідністю адаптації традиційного мистецтва до нових умов навчання. Цифрові технології, у свою чергу, відкривають нові можливості для збереження, вивчення та поширення українського народного танцю в освітньому процесі. Таким чином, глобалізація сприяє активній інтеграції українського народного танцю у світовий культурний простір. Український народний танець дедалі частіше викладається не лише в Україні, а й у мистецьких закладах Європи, Північної Америки та Азії. Завдяки цьому розширюються підходи до методики викладання, з'являються нові інтерпретації традиційного танцю.

Українські фольклорні ансамблі, такі як Virsky Ukrainian Dance Ensemble, гастролюють по всьому світу, демонструючи сценічні адаптації народного танцю, що сприяє його популяризації та створенню міжнародних освітніх програм. Глобальні тенденції у танцювальному мистецтві призводять до змішування стилів. Український народний танець дедалі частіше інтегрується у сучасні танцювальні напрямки, такі як контемпорарі, джаз-модерн та хіп-хоп. Це змушує педагогів переглядати традиційні методи навчання та адаптувати їх до потреб сучасного виконавця. В умовах глобалізації традиційний народний танець зазнає впливу масової культури, що може призводити до спрощення або комерціалізації його змісту. Таким чином, важливим завданням педагогіки українського народного танцю є збереження автентичних елементів у навчальному

процесі, водночас інтегруючи новітні підходи до викладання (Вадясова, Чернець, Шульгіна, 2012).

Розвиток цифрових технологій відкрив нові можливості для вивчення народного танцю, зокрема у дистанційному навчанні, аналізі рухів та створенні цифрових архівів. Використання відеоуроків, вебінарів та онлайн-курсів дозволяє викладати український народний танець незалежно від місця перебування студентів. Платформи на зразок YouTube, Udemy, Zoom використовуються для вивчення теоретичних та практичних аспектів народного танцю. Дистанційні майстер-класи від провідних педагогів стали доступнішими, що сприяє обміну досвідом між українськими та зарубіжними викладачами.

Оцифрування фольклорних записів дозволяє зберігати та поширювати традиційні хореографічні матеріали. Проекти, такі як «Ukrainian Dance Archive», створюють електронні бази даних народних танців, що використовуються у навчальному процесі. Технології 3D-анімації та motion capture дозволяють детально аналізувати танцювальні рухи та їхню кінематику, що сприяє покращенню методики викладання. Спеціалізовані мобільні додатки, такі як «Dance Reality», допомагають вивчати рухи за допомогою доповненої реальності (AR). Віртуальна реальність (VR) може використовуватися для імітації танцювальних виступів у віртуальному середовищі, що особливо корисно для самостійного навчання (Ткаченко, 2025).

Одним із найбільших викликів, що виникають у процесі цифровізації викладання українського народного танцю, є втрата безпосереднього особистісного контакту між педагогом і студентом, що неминуче відбувається при дистанційному навчанні. Така відсутність живої взаємодії ускладнює передавання емоційного та технічного аспектів танцювальної майстерності. Крім того, однією з основних проблем є труднощі відтворення автентичного стилю народного танцю через екран. Вивчення цього виду мистецтва потребує глибокої фізичної присутності та взаємодії, що є важливим для точної передачі культурних традицій. Не менш важливим є питання технічних ресурсів, оскільки доступ до високоякісного обладнання та швидкого інтернету не завжди є у кожного студента. Це може створювати нерівні умови для учнів, особливо у віддалених регіонах, де доступ до таких технологій обмежений. З іншого боку, інтеграція цифрових технологій відкриває нові можливості для розвитку викладання українського народного танцю. Поєднання традиційних методів з мультимедійними

інструментами може зробити навчання більш інтерактивним і ефективним, що дозволить не лише зберегти традиції, а й значно покращити процес засвоєння матеріалу (Сивоконь, Печененко, 2022).

Створення інтерактивних навчальних платформ для вивчення українського народного танцю дасть можливість систематизувати знання, зібрати інформацію в одному доступному місці та забезпечити доступ до цієї інформації для більшої кількості людей, незалежно від їхнього місця проживання. Застосування штучного інтелекту в аналізі техніки виконання танцю дозволяє автоматично оцінювати рухи танцюристів, надаючи рекомендації щодо їх вдосконалення. Це відкриває нові горизонти для покращення технічної майстерності учнів та удосконалення їх навчання.

Сучасний розвиток педагогіки танцю вимагає використання інноваційних підходів, які поєднують традиційні методи з новітніми технологіями та сучасними тенденціями у хореографії. Зокрема, інтерактивні методи, цифрові ресурси та інклюзивні практики сприяють ефективнішому засвоєнню матеріалу, роблячи навчання більш доступним і адаптованим до потреб сучасних танцівників. Відеоуроки та онлайн-курси дозволяють студентам вивчати народні танці в зручному форматі, що дає можливість вчитися в будь-який час. Завдяки онлайн-платформам, таким як Coursera чи YouTube, можна здійснювати дистанційне навчання, що особливо важливо для тих, хто не має доступу до професійних хореографічних закладів.

Віртуальна реальність дозволяє студентам імітувати присутність у танцювальному класі, аналізувати власні рухи у 3D-форматі та покращувати техніку через взаємодію з віртуальним викладачем. Аналіз рухів за допомогою штучного інтелекту дозволяє детально вивчати техніку виконання танцю, надаючи індивідуальні рекомендації для покращення майстерності. Спеціальні мобільні додатки та сенсори допомагають фіксувати кінематику рухів, порівнюючи їх з ідеальною технікою (Ткаченко, Енська, Максименко, 2020).

Варто зазначити, що сучасне викладання українського народного танцю також включає адаптацію традиційних технік до вимог сценічного мистецтва. Поєднання народної та сучасної хореографії дозволяє розширити хореографічну лексику, додаючи новизну та привабливість танцю для молодого покоління. Використання музичних реміксів і експериментів з ритмом дозволяє створювати нові форми українського народного танцю, здатні

привернути увагу на світовій арені. У навчанні танцю важливим є також розвиток витривалості, координації та акробатичних навичок танцівників. Спеціальні вправи для розвитку сили та гнучкості допомагають підвищити технічну майстерність.

Інклюзивні підходи в навчанні українського народного танцю дозволяють зробити його доступним для людей з особливими освітніми потребами. Адаптація рухів для осіб з порушеннями опорно-рухового апарату, а також спеціальні методики для людей з порушенням слуху, відкривають нові можливості для участі в танцювальних колективах. Інклюзивні танцювальні групи сприяють розвитку толерантності та культурного обміну.

Інноваційні підходи в навчанні українського народного танцю створюють нові можливості для розвитку цього мистецтва. Цифрові технології роблять процес навчання більш гнучким і доступним, а адаптація традиційних технік до сучасних вимог допомагає зберегти автентичність танцю. Інклюзивні практики роблять народний танець доступним для всіх, підвищуючи його соціальну значущість (Шеремета, 2011).

Зазначимо, що сучасний процес викладання українського народного танцю базується на синтезі традиційних методів і інноваційних підходів, що відповідають вимогам сучасного сценічного мистецтва та освітнього простору. Аналіз практичних аспектів впровадження новітніх методик можна здійснити через досвід провідних ансамблів і навчальних закладів, авторських методик викладання та визначення основних проблем і перспектив розвитку.

Досвід провідних українських ансамблів, таких як Національний ансамбль танцю України імені Павла Вірського та інші, показує ефективно поєднання традиційних технік з елементами сучасної хореографії, використання мультимедійних засобів для аналізу рухів та постійну взаємодію з міжнародними фестивалями.

Провідні хореографічні факультети в Україні, зокрема в Києві, Львові, активно впроваджують авторські програми для вдосконалення методики викладання народного танцю, включаючи курси з аналізу рухів та біомеханіки танцю, а також створення онлайн-платформ з навчальними матеріалами. Міжнародні проекти, такі як «Folklore Without Borders», сприяють обміну досвідом викладання народного танцю, що дає нові можливості для розвитку.

Однак, існують певні проблеми, які обмежують ефективно впровадження інновацій, зокрема недостатнє фінансування програм цифровізації, відсутність навчальних матеріалів, а також проблема збереження автентичності танцю у процесі модернізації методики викладання.

Для подолання цих викликів необхідно створювати інтерактивні онлайн-платформи, проводити тренінги для викладачів щодо використання цифрових технологій, розвивати гібридні методики викладання, а також активно залучати українських педагогів до міжнародних проєктів. Впровадження новітніх методик у навчання українського народного танцю демонструє значний прогрес, що дозволяє адаптувати програми до сучасних викликів. Однак для подальшого вдосконалення необхідно вирішити існуючі проблеми, зокрема у фінансуванні та підготовці педагогів.

Висновки та перспективи подальших наукових пошуків. У результаті використання комплексу загальнонаукових та спеціальних методів дослідження було проаналізовано сучасні тенденції викладання українського народного танцю у закладах вищої освіти. Доведено, що ефективна методика навчання базується на синтезі традиційних підходів і новітніх педагогічних технологій, що відповідають вимогам сучасного сценічного мистецтва та цифрового освітнього простору. Запропоновані інноваційні рішення – зокрема використання відеоаналізу, VR-технологій, інтерактивних онлайн-платформ – дозволяють значно підвищити ефективність засвоєння техніки виконання українського народного танцю, сприяють розвитку креативного мислення студентів, а також створюють умови для гнучкого і доступного навчання в умовах змішаного чи дистанційного формату. Водночас визначено низку проблем, що стримують повноцінне впровадження інноваційних методик: обмежене фінансування, відсутність адаптованих навчально-методичних ресурсів, потреба у підвищенні цифрової грамотності педагогів, а також виклики, пов'язані із збереженням автентичності українського народного танцю під час модернізації.

Отже, подальший розвиток методики викладання українського народного танцю вимагає комплексного підходу, який включає оновлення освітньо-професійних програм, підвищення кваліфікації викладачів, розробку інноваційних навчальних ресурсів і залучення українських фахівців до міжнародних культурно-освітніх проєктів.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів обраної проблематики й окреслює перспективи подальших наукових пошуків. Зокрема, актуальним є вивчення міждисциплінарного потенціалу українського народного танцю в поєднанні з акторською майстерністю, музичним мистецтвом і сучасними видами танцю, дослідження впливу цифрових інструментів на збереження регіональної ідентичності хореографії, а також аналіз ефективності впровадження гібридних форм навчання в системі мистецької освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Благова, Т. (2017). Дослідження етапів професіоналізації народно-сценічної хореографії в історико-культурній динаміці. *ScienceRise. Pedagogical Education*, 7, 36–40. (Blagova, T. (2017). Research on the stages of professionalization of folk and stage choreography in historical and cultural dynamics. *ScienceRise. Pedagogical Education*, 7, 36–40).
- Василенко, К. (1971). *Лексика українського народно-сценічного танцю*. Київ: Мистецтво, 142 с. (Vasylenko, K. (1971). *Lexicon of Ukrainian folk and stage dance*. Kyiv: Mystetstvo, 142 p.).
- Вадясова, Н., Чернець, В., Шульгіна, В. (2012). *Мистецько-педагогічна школа видатного діяча української культури Мирослава Вантуха*. Київ. (Vadyasova, N., Chernets, V., Shulgina, V. (2012). *Artistic and pedagogical school of the outstanding figure of Ukrainian culture Myroslav Vantukh*. Kyiv).
- Верховинець, В. (2008) *Теорія українського народного танцю*. Київ: Музична Україна. (Verkhovynets, V. (2008) *Theory of Ukrainian folk dance*. Kyiv: Muzychna Ukraina).
- Голдріч, О. (2003.) *Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю*. Львів: Край. (Goldrych, O. (2003.) *Choreography: a manual on the basics of choreographic art and dance composition*. Lviv: Kray).
- Сивоконь, Ю. М., Печененко, М. В. (2022). Інноваційні технології як засіб оптимізації процесу викладання класичного танцю. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 207, 304-309. (Syvokon, Yu. M., Pechenko, M. V. (2022). Innovative technologies as a means of optimizing the process of teaching classical dance. *Scientific notes. Series: Pedagogical sciences*, 207, 304-309).
- Ткаченко І. (2025) Вища хореографічна освіта в умовах воєнного стану: виклики, шляхи подолання та перспективи розвитку. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (141), 204 – 214. (Tkachenko I. (2025) Higher choreographic education in martial law: challenges, ways to overcome and prospects for development. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 1 (141), 204 – 214).
- Tkachenko, I., Paryshkura, Y. (2024). Approaches to Teaching Choreography in University Education. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5 (139), 62 – 70. (Tkachenko, I., Paryshkura, Y. (2024). Approaches to Teaching Choreography in University Education. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 5 (139), 62 – 70).
- Ткаченко, І., Еньська, О., Максименко, А. (2020). Застосування інноваційних технологій у практиці роботи з майбутніми фахівцями хореографії. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного*

університету імені Володимира Гнатюка, 2, 94–102 (Tkachenko, I., Enska, O., Maksymenko, A. (2020). Application of innovative technologies in the workshop of work with future specialists in choreography. *Scientific notes of the Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University, 2*, 94–102).

Шеремета, В. (2011). *Інноваційні підходи до підготовки хореографів у вищих навчальних закладах мистецького спрямування*. URL: 3916-Текст статті 6781-1-10-20190509.pdf (Sheremeta, V. (2011). *Innovative approaches to training choreographers in higher educational institutions of the art direction*. URL: 3916-Text of the article-6781-1-10-20190509.pdf).

SUMMARY

Maksymenko Anatolii. Modern approaches to teaching ukrainian folk dance: traditions and innovations.

The article highlights the current issues of teaching Ukrainian folk dance in higher education institutions of Ukraine. A comprehensive analysis of innovative approaches to combining traditional methods with modern educational technologies has been carried out. Based on the application of general scientific (analysis, synthesis, generalization, systematization) and specific scientific (comparative and comparative analysis) research methods, the state of development of teaching Ukrainian folk dance has been analyzed and modern educational practices that contribute to effective student learning have been identified. In particular, attention is focused on the use of multimedia presentations, video analysis of movements, interactive environments, and virtual reality, which ensure the accessibility of educational content, improve the quality of mastering technical material, and stimulate the creative activity of students. Special attention is paid to a multidisciplinary approach to teaching, which allows for a deeper understanding of the aesthetic and emotional nature of folk dance, and also provides broader opportunities for professional training of future choreographers. Prospects for further development of the system of teaching Ukrainian folk dance in university education are identified, which include expanding the range of digital educational tools, adapting curricula to the needs of the modern artistic environment, and training specialists with a high level of creative and pedagogical competence.

Key words: *Ukrainian folk dance, higher education, innovative approaches, digital technologies, artistic pedagogy, interdisciplinarity.*

УДК 371.14+316.485

Олександра Мармаза

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ORCID ID 0000-0002-0979-9256

DOI 10.24139/2312-5993/2025.02/180-192

ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ПРОБЛЕМА

Відповідно до поставленої мети у статті розкрито зміст готовності педагога до інноваційної діяльності, визначено ефективні засоби та сприятливі умови її формування. Методами аналізу, порівняння, систематизації, синтезу, узагальнення опрацьовано джерельну базу з означеної проблеми, що дало змогу визначити структурні компоненти готовності педагога до інноваційної діяльності (особистісний, мотиваційний, інформаційний, діяльнісний); з'ясувати шляхи та засоби управлінського впливу на її формування (підвищення кваліфікації